

På kirkebakken

KONTAKTBLAD FOR DEN NORSKE KIRKE
MANDAL, HOLUM, HARKMARK OG SKJERNØY

NR 6 - 2017 > ÅRGANG 63

*Vi ønsker våre lesere en fin adventstid,
en god jul et godt nytt år.*

LEDER

De siste ukene har #metoo-kampanjen fått mye fokus i sosiale medier og debatter i aviser og på TV. For meg er det blitt en tankevekker på hvordan vi kommuniserer med og om hverandre. Jeg har lenge reagert på hvordan man lett objektifiserer andre. Hvorfor skal man rangere artister etter utseende, når det er musikken som teller? Hvorfor er det viktig at spesielt kvinnelige skuespillere ikke overstiger et visst antall kilo og at de er billedskjønne? Hvorfor reagerer jeg når jeg ser mennesker med vanlige kropper som modeller, hvorfor tenker jeg at de er for tykke når de egentlig bare er helt normale? Hvorfor aksepterer vi kommentarer på utseende når personen som kommenteres ellers er uten interesse?

#metoo-kampanjen har ført til at flere organisasjoner gransker seg selv. Også kristne. Det synes jeg er bra, riktig og viktig. For slik kommunikasjon kommer i alle fasonger, i alle organisasjoner og samfunn. Det er ikke greit å komme med usømmelige eller halvfrekke kommentarer eller handlinger uansett hvem du er og hvem du snakker til. Men jeg tror også at vi alle må granske oss selv personlig. I hvilke situasjoner og til hvem har jeg kommet med utsagn som jeg helst burde holdt for meg selv, hvilke spøker har jeg kommet med som kunne såre dem jeg snakket til?

Jeg tror vi lett definerer andre når vi ikke snakker med, men til og om. Og å bli definert til noe man ikke opplever seg selv som, er en forferdelig følelse. Da kan man få lyst til å skrike: «Det er ikke sånn jeg er! Du tar feil!» Det handler om hvordan vi kommuniserer, hvordan vi lytter. Og om vårt ønske er å fremheve oss selv eller andre. For hvis mitt ønske er å fremheve meg selv står jeg i fare for å trække på andre. Men ønsker jeg å fremheve andre vil de oppleve seg sett samtidig som at jeg på ingen måte blir stilt i et dårligere lys.

Si godt om hverandre, til hverandre. Bygg hverandre opp. Snakk med, ikke om. Lytt godt og ikke kom med råd for du blir bedt om det. Og for all del, ikke fortell andre hvem eller hva de er. Det vet de aller best selv.

Det er advent. Julen kommer snart. Med et budskap om han som kom til oss alle. Og som ser oss alle. Som vi er. Han krever ikke at vi er sånn eller gjør sånn. Han kom fordi han elsker oss, deg og meg, akkurat presis som vi er. Han vet hvem du er. Innerst inne. Og for ham er du perfekt.

Johanna

MED MISS MARTINEZ PÅ VINYL I KOFFERTEN

Var du innom Mandal kirkegård i sommer? Da møtte du kanskje Robert August Koestøl Pedersen i blå arbeidsdress, smilende (og kanskje syngende?) på gressklipperen. Det er ikke der han hører til til daglig, men skal vi ta han på ordet har han verdens beste sommerjobb. Men det er også bare det det er. En sommerjobb. En befriende rutinejobb ute i all slags vær, borte fra alt det han ellers holder på med.

Robert Vendetta er en artist med høye mål og ambisjoner.

Av Johanna Engamo

For møter du Robert i hans daglige liv så er ikke det i Mandal, men i Oslo, og han har ikke på seg blå arbeidsdress men ordentlig dress. Han har utdannet seg innen musikk, menighet og ledelse, driver musikkstudio, jobber en dag i uka som trosopplærer i Lambertseter kirke, er frivillig arbeider i Bekkelaget menighet og ellers musiker og låtskriver.

Og når du møter Robert der han virkelig kjenner seg hjemme, som musiker på scenen, er han ikledd en dress fra 1979. Den har han arvet fra sin mor! Og på

scenen heter han ikke Robert Pedersen, men Robert Vendetta.

Da jeg møtte Robert for å intervju ham, måtte jeg først spørre om han ville bli omtalt med artistnavn eller med sitt opprinnelige navn. «Det kommer an på om du skal intervju meg eller artisten.» svarte han. Jeg valgte begge.

Robert er oppvokst i Mandal, på Ime, eller «hedningesida» som han selv kaller det. «Mine foreldre har vært fantastiske støttespillere!» sier han. «Min mor,

- Jeg lærte å spille av kameratene mine i nabohuset, de gikk på musikkskolen og så lærte de det de hadde lært der videre til meg.

På scenen finner du Robert bak pianoet. Foto: Torbjørn Brände Kvernset

Iselin Koestøl, har alltid hatt stor tro på meg og støttet meg i alt jeg har gjort. Min far, Kjell Arvid Pedersen, var veldig flink til å synge, men han gjorde aldri noe ut av det. Jeg hørte på når han spilte gitar, studerte hvordan han gjorde det og prøvde å gjøre det samme som ham etterpå. Han kjørte meg også fram og tilbake til Kristiansand da jeg var med i teater der, det var aldri noe spørsmål om han kunne eller ikke. Det er først nå i ettertid jeg ser hvor raust det var av ham.» Robert beskriver også naboene Gabrielsen som viktige. «Jeg lærte å spille av kameratene mine i nabo-

huset, de gikk på musikkskolen og så lærte de det de hadde lært der videre til meg.» Andre personer har også hatt betydning. «Geir Sjølingstad tok meg med rundt, han spilte, jeg danset. Og Steinar Salvesen og Rockekjelleren, vi var så heldige som hadde vårt eget rockeverksted på skolen!»

I tillegg til musikkopplæring dro naboene ham også med på søndagsskole, og da han var 15 år ble han frelst. «Fra 15-16 årsalderen fikk vi være med og spille i kirka og andre forsamlinger, og da jeg var 21 år begynte jeg som ettåring i menigheten.

Da fikk jeg utfolde meg!» Robert forteller om et år der han fikk blomstre. «Jeg merket fort at jeg fikk full tillit, og jeg fikk gjøre det jeg var god på.» Han beskriver kollegiet som viktig. «Håkon Sødal var en veldig god sjef, Tormod Lindland lot meg ha ansvar for bandet i Choral og Frode Eikrem og jeg jobbet tett sammen med videreutviklingen av Åpenbar kafé - vi og mange andre.»

«Jeg så ingen begrensninger, fornuften hadde ikke tatt meg ennå.» sier han med et stort glis. «Jeg glemmer ikke den gangen vi skulle arrangere konsert med Ulf

Singstad og Jan Erik «Autofil» Larsen. Vi trengte en spektakulær åpning på showet, og Tormod foreslo at vi kunne la Jan Erik trille inn på hans moped. Dette stuntet kom på forsiden på VG!»

Robert beskriver også året som ettåring som starten på hans karriere, selv om han hadde vært målrettet fra han var ganske ung. «Jeg begynte å spille gitar og skrive låter da jeg var 11, og avgjørelsen om at jeg skulle bli rockestjerne kom da en kamerat som hadde fått nytt hifi-anlegg og presenterte meg for «Black or white» av Michael Jackson. Da ble målet satt!» Han sier om seg selv at han ikke er født med et stort musikk talent, men derimot et stort talent for å øve. «Jeg har jobbet hardt og målrettet, øvd mye. Bare i fjor sommer hadde jeg 200 timer ved pianoet.» Jeg, som sitter på kirkesenteret, har også innsideinformasjon om at han øver på pianoet på menighetshuset når han er hjemme i feriene, og, oss imellom, det pianoet er temmelig rustent. Han ler når jeg kommenterer det. «Jeg har erfart at det er lurt å øve på det verste

pianoet som finnes. For det jeg får til å gjøre på et dårlig piano får jeg også til på et bedre piano! Motsatt er det mye vanskeligere.»

Når jeg møter ham er han hjemme på helgebeseøk. Med seg har han en bunke med vinylplater, «Miss Martinez», hans første plate. Den beskriver han som «retro-pop, - moderne britisk pop med nostalgiske tendenser». «Historiene er viktigere enn poesien, og grunntanken i tekstene er kommunikasjon mellom mennesker, eller mangel på kommunikasjon. Ofte misforstår vi hverandre fordi vi er fra forskjellige kulturer, vi tar ting ut av sin kontekst, vi er farget av eget syn eller vi tolker hverandres budskap feil.»

Møte med andre kulturer gjør også noe med Robert. «Jeg blir gjerne inspirert til å skrive når jeg er ute og reiser i for eksempel Mexico. Det er akkurat som det hjelper å komme seg vekk, da roer tankene seg og jeg klarer å sette ord og toner til det som fyller meg. Det kan være alt fra observasjoner jeg gjør, en flyktig forel-

skelse, skuffelsen etterpå eller at noen jeg kjenner har det vondt.» I samtale om dette kommer vi også inn på troen. «Troen er viktig for meg. Jeg vet at Gud finnes, jeg har kjent hans nærvær og uansett hvor mye jeg skulle prøve så kommer jeg ikke unna Ham. Det er så mange ting i livet som kan virke tilfeldig, men jeg tolker det som at det er noen som passer på meg. Av og til når jeg lager låter er det også som om at bitene bare faller på plass. Da sender jeg en takk oppover.»

Og er det en grunntone som fyller hele intervjuet er det nettopp takknemlighet. «Jeg er så takknemlig for det jeg har opplevd. Jeg har hatt en god oppvekst, blitt utfordret og har hatt et rikt liv. Jeg har jobbet hardt og ofret mye, men på veien har jeg møtt mange mennesker som har trodd på meg.» Plata som nå er utgitt jobbet han mye med i et studio i England. «Etterpå har jeg skjønnet hvor heldig jeg var som fikk jobbet med de folkene der. Store navn, men helt vanlige mennesker. Og de trodde på meg og sa at jeg kunne være stolt av plata mi.»

Og stolt, det er han. «Ja, jeg er stolt av det jeg har fått til! Jeg er stolt over å ha jobbet denne platen fram og at jeg er kommet dit jeg er i dag, det er mange års målrettet innsats.» Og mannen hviler ikke på laurbærene, en ny plate er allerede i produksjon.

Vi ønsker Robert lykke til som artist, og håper at han snart tar med seg musikken til hjembyen slik at vi kan få høre ham live her. «Jeg kommer gjerne, hvis etterspørsele er der!» Til så lenge kan vi høre musikken hans på vinyl eller gjennom elektroniske strømmetjenester.

Plata kan streames eller kjøpes på vinyl. Ta kontakt med Robert Vendetta på Facebook om du ønsker å skaffe deg vinylutgaven!

HVA SKJER?

JULEKONSERT I MANDAL KIRKE

I Mandal kirke søndag 10. desember kl. 18.00 er det tid for kirkens tradisjonelle, store julekonsert med lokale kor og elever fra Mandal Kulturskole. Og mye fellessang av kjente julesanger! Seks kor har brukt høsten til å forberede seg godt, så det er mye å glede seg til. Kulturskolens bidrag ser vi også frem til; det spirer og gror med unge talenter i Mandal og vi er glade for at de vil delta i kirka!

Som tidligere går også i år takkekollekten ved utgangen til Haydoms Venners arbeid.

Velkommen!

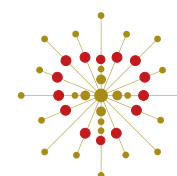
«LYS I MØRKETID» MED MANDAL KANTORI

Søndag 17. desember kl. 19.00 ønsker Mandal Kantori velkommen til sin egen julekonsert, «Lys i mørketid» i Mandal kirke. Det er nå 15 år siden koret første gang inviterte til en «helaftens julekonsert» på egne ben, hvert år under samme tittel. Og logo, laget av Per Tomas Govertsen.

I år er Ørjan Bruskeland Hinna med som ekstern solist. Ørjan er nå blitt profesjonell sanger ved Den norske opera i Oslo, og det er veldig gøy at han vil komme hjem og synge julekonsert med oss. I tillegg er vi glade for å ha Håkon Sødal med som akkompagnator. Noen av korets egne vil også bidra som solister og musikere.

Entré. Velkommen!

Mandal Kantori

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRINGSOVERSIKT

12. desember

Tirsdagssprell... med middag, på Holum bedehus

11. januar

Oppstart Baysangkurs

2. - 4. februar

Juniorleir på Skogtun for 5. klasse på Furulunden og Frøysland

9. - 11. februar

Juniorleir på Skogtun for 5. klasse på Ime, Oasen og Holum

JULEKONSERT I HOLUM KIRKE

Tirsdag 19. desember inviterer Holum menighetsråd til julekonsert i Holum kirke kl. 19.00.

Lene-Mari Tørresen, Ingrid Neset og Martin Johannesen gjester kirken med sine juletoner, og sier følgende om konserten:

«Vi har gjort et dypdykk i juleminner, i salmebøker og julehefter, og funnet fram noen av de vakreste julesangene vi vet om. Vi er glade i salmer og folketoner, og sanger som «Å kom, å kom, Immanuel», «Det hev ei rose sprunge» og «Mitt hjerte alltid vanke» ble naturlige valg. Også mindre kjente sanger som «Jeg er hos Gud i nåde» og «Fader vor» blir med.

Med inspirasjon fra folkemusikk og jazz formidles sangene i lune og spennende arrangementer. Fra folketoner og stev fremført a cappella til groovy pianospill og blues-inspirert sang tas du med på en musikalsk julekonsert der juletonene får råde, juleroen får senke seg og julestemningen mest sannsynlig kommer snikende.»

Ingrid Neset (sang, klokkespill), Martin Johannesen (piano, rhodes) og Lene-Mari Tørresen (sang, klokkespill).

Kollekt. Velkommen!

ÅPEN JULEFEIRING

I Frelsesarmeens lokaler i Torjusheigata, julaften kl. 17.00.

Åpen Julefeiring er et godt alternativ for alle som ønsker å feire julaften sammen med kjente og ukjente utenfor hjemmet. Det er en fest som er helt uavhengig av status og rang, alle er hjertelig velkommen til å feire julaften sammen med oss!

Festen begynner etter julegudstjenesten på Frelsesarmeen. Det blir julemiddag med dessert, julesanger, underholdning og kanskje til og med en runde eller to rundt juletreet. Kaffe og kaker skal det også bli nok av før festen avsluttes.

Påmelding:

E-post: post@mandal.kirken.no

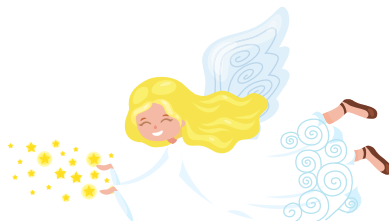
Telefon: 38 27 28 70

Påmeldingsfrist: 18. desember. Gi beskjed om evt. allergier.

I år som tidligere får vi god hjelp fra frivillige og næringsliv slik at det blir en skikkelig fest, men vi trenger flere hender. Har du lyst til å bidra med å stelle i stand på forhånd og/eller bidra med en hjelpende hånd under festen, ta kontakt med kirkesenteret så fort som mulig!

Klar tale fra Mama Kari:

Ingenting er så stort som julefeiring i Haydom

Etter flere år i Afrika og en femårsperiode som ledere av sykehuset i Haydom, har familien Turid Sætrenes Olsen og Øystein Evjen Olsen etablert seg i Mandal. De har bosatt seg i det ærverdige huset i Neseveien, like ved gamle Solborg hotell. For den eldre garde mandalitter er huset forbundet med «doktor Olsen», misjon og virksomheten på Haydom.

Nå er tre generasjoner Evjen Olsen samlet her, - mama Kari i første etasje, og Turid og Øystein med barna Solveig Jalia (12), Olaf Amani (14) og Karina Neema (17) i andre etasje.

Av Øyvind Braadland

Kirken i Haydom ferdig pyntet til første juledags feiring.

Savner julefeiringen på Haydom

- Ingenting er så stort som julefeiring på Haydom! sier mama Kari.
- På julaften var det fast tradisjon at de ansatte fordelte seg i grupper og gikk rundt på stuene på sykehuset for å besøke pasientene. Da ble det sunget og servert

chai (te med melk og sukker) og smult-boller. Så ble juleevangeliet lest. Der og da opplevde vi på en spesiell måte storheten i juleevangeliet! Engelen ord: «Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket» kom så nært og ble så virkelig for oss, sier mama Kari.

Julefeiringen i sykehuskirken var også et høydepunkt. Her deltok alle de ansatte. Det var mye sang og musikk, sketsjer og taler. Menyen var brus, ris og geitekjøtt.

- Julekvelden hadde vi hjemme hos oss selv. Vi ville jo gjerne ha litt norsk preg

over feiringen også, forteller mama Kari. - Vi pleide å få tak i cypress-grener fra høylandet og laget vårt eget juletre. Spesielt barna savnet nok snø og vinter, men dette ble kompensert ved at de sprayet «snø» på vindusrutene. Ellers var det en stor oppgave å ta seg av alle gjestene som til enhver tid besøkte sykehuset. Derfor hadde vi alltid gjester sammen med oss på julekvelden og ble kjent med mange nye mennesker. For de innfødte var juledags morgen den store høytiden. Gudstjenestene denne dagen samlet mange mennesker! - Det var vanlig å ha to gudstjenester, den første klokka sju og så igjen klokka elleve. I gudstjenestene ble det benyttet luthersk liturgi, og lengden på en gudstjeneste kunne være opp mot sju-åtte timer, selv om ikke dette var det vanlige, sier Øystein.

Haydom – et stort «mirakel»

- Sykehuset på Haydom er egentlig et stort mirakel, sier mama Kari.

Hun forteller at hun kom dit sammen med sin mann første gang i 1961, like etter at kolonitiden var over og Tanzania var blitt et selvstendig land. Den gangen var Haydom en ødemark med sump og skog. Menneskene som dyrket jorda hadde ikke plog, men bare hakker. - Noe av det første mannen min, Ole Halgrim gjorde, var å kjøpe inn flere ploger for å rasjonalisere arbeidet i jordbruket. Fra den gangen og fram til i dag har vi sett en fantastisk utvikling, forteller mama Kari.

Da familien til Øystein og Turid reiste fra Haydom i 2010 etter å ha hatt lederansvar i en femårs periode, var det omtrent 620 ansatte på sykehuset og mer enn 1200 besøkende hvert år! Poliklinikk var ca. 70 000 mennesker innom sykehuset i løpet av ett år, og det var 25 000 innleggelses!

I tillegg til funksjonen som lokalsykehus, regnes sykehuset på Haydom også som et spesialisert sykehus. En befolkning på ca. en million mennesker har dette sykehuset som sitt sykehus når det er behov for spesialisttjenester.

Nye oppgaver i Norge

Øystein Evjen Olsen har sin utdannelse fra universitetet i Bergen. I tillegg til lege-utdannelse har han blant annet studert økonomi og ledelse. I 2010 fullførte han sin doktoravhandling med hovedvekt på internasjonal ledelse og helseøkonomi. Øystein er født og oppvokst på Haydom og har mesteparten av sitt yrkesaktive liv fra ulike steder i Afrika og Tanzania.

Øystein Evjen Olsen og Turid Sætrenes Olsen.

I perioden 2005- 2010 var han direktør på sykehuset i Haydom.

Turid Sætrenes Olsen er kjøpmannsdatter fra Søre Sunnmøre. Hun er utdannet IT-ingeniør. Da de to traff hverandre, viste det seg snart at også Turid hadde relasjoner til Haydom. En onkel på morsiden hadde vært lege på sykehuset, og en tante på farsiden hadde vært sykepleier!

De tre barna deres har bodd mesteparten av sine liv på Haydom. Solveig Jalia er født der, og Karina Neema har bodd mer enn ti år i Afrika. Barna sier at de savner varmen, vennene på Haydom og hushjelpen! Om de nå må rydde rommene sine selv, sier de likevel at de trives godt i Norge! For mor og far er det travle dager. Øystein pendler mellom Oslo, Stavanger og Mandal. Hans oppgave er å være med i prosjektledelsen for det nye sykehuset i Stavanger som skal stå ferdig i 2023. Turid holder seg imidlertid i Mandal og har for kort tid siden startet som prosjektmedarbeider og leder for NKSS sin linje på Hald Internasjonale senter, Interact.

Også barna har en travel hverdag. Alle tre er engasjert i ulike typer fritidsaktiviteter

i tillegg til skolen. -Det er så mange gode tilbud for barn og unge. Mandal er en flott by å bo i, sier de i kor.

Jul i Neseveien

Julen 2016 var den første hjemme i Neseveien etter siste periode på Haydom og noen år i Stavanger. Nå gleder familien seg til å feire jul igjen, sammen med familie og venner. - Vi fortsetter gjerne tradisjonen med å be inn noen gjester på julekvelden. Ikke alle har nær familie å være sammen med, og da er det ekstra hyggelig og meningsfullt å invitere noen som denne kvelden kanskje føler seg litt alene, sier Øystein. En fin tanke som vi gjerne sender videre til bladets lesere!

Ellers nevner Turid og Øystein at de svært gjerne deltar på gudstjenestene i Mandal kirke i julehøytiden. Det rike sang- og musikklivet i menigheten setter de stor pris på. Og barna mener at det blir ekstra stemningsfullt dersom det drysser litt nysnø over byen akkurat denne kvelden! Og det kan vi jo gjerne håpe på!

Artikkelen forts. >

F.v.: Karina Neema, Olaf Amani og Solveig Jalia sammen med mama Kari.

Mama Kari liker at barnebarna stikker innom

Solveig Jalia, Olaf Amani og Karina Neema stikker ofte ned i første etasje for å besøke farmor. Det setter mama Kari stor pris på!

Ungdommene kan fortelle farmor om alt det de er opptatt med gjennom uka. Karina Neema spiller piano, danser, synger i ungdomskoret Choral, deltar på Alpha og KRIK. Olaf Amani spiller fotball, er innom UG og 13-19, deltar på KRIK og er hjelpeleder i søndagskolen. Solveig Jalia spiller piano, spiller håndball og deltar på UG. I tillegg får de tid til å gå på skolen!

- Vi vil gjerne reklamere for de gode ungdomstilbudene, sier de tre søsknene. - Ungdomskoret Choral tar imot flere sangere, UG og 13-19 ønsker nye velkommen, og KRIK på Vassmyra ungdomsskole er et flott tilbud til aktive ungdommer!

Visste du dette?

Solveig Jalia, Olaf Amani og Karina Neema sin tippoldefar het Theodor Olsen. Han bygde i sin tid huset i Neseveien. Theodor var grossist og drev blant annet handel med tørrfisk. I tillegg hadde han et hjerte for misjonen.

Theodor hadde to barn. Datteren (Mary, gift Gogstad) ble misjonær i Kina for NMS. Theodors sønn, Olaf Olsen, utdannet seg til lege og ble misjonær først i Kina for Kinamisjonen (1922), og senere i Tanzania (1950) for NLM, der han startet Haydom Sykehus i 1955.

Olafs sønn var Ole Halgrim, bestefar til søsknene. Han var også legeutdannet, og sammen med mama Kari overtok han ledelsen av Haydom Sykehus i 1961, kort tid etter at Tanzania var blitt uavhengig. Ekteparet arbeidet sammen på Haydom helt fram til Ole Halgrims død i 2005. Mama Kari fortsatte å jobbe der fram til 2012, 85 år gammel.

I perioden 2005-2010 var Øystein, far til de tre søsknene, direktør på sykehuset. Øysteins kone, Turid Sætrenes Olsen, hadde i denne perioden mye personalansvar i tillegg til at hun arbeidet med IT-løsninger for sykehuset.

I dag ser vi fruktene av mange tiårs arbeid med å gjøre sykehuset mest mulig selvstendig. Sykehuset ledes nå av den tanzanianske legen Emanuel Nuwas.

Hvem var de? Et portrett-galleri

Folk som har betydd noe i lokalmiljøet blir veldig fort glemt når de er borte. I denne artikkelserien gir vi en presentasjon av et utvalg «mandalitter» gjennom tidene. Mandalitter - i anførselstegn - betyr at vi er romslige med definisjonen. Det kan være folk som er født og oppvokst i Mandal, og som har hatt hele sitt aktive liv her. Det kan være folk som har hatt deler av sitt liv her, evt er født her og så har gjort seg bemerket andre steder i verden. Serien blir til underveis, og presenteres av Gustav Reiersen, Knut Lindseth og Håkon R. Sødal. Har leserne tips til hvem som kan hentes frem fra glemselen, er vi takknemlige for det. Med seks nummer i året blir det begrenset hvor mange som kan vies plass, men over tid vil dette gi oppmerksomhet til et forhåpentligvis representativt utvalg av betydningsfulle mandalitter i vår nære eller fjerne fortid.

PEDER CLAUSSØN FRIIS OG FLATBRØDET

Av Gustav Reiersen

Den 15. oktober 2016 var det 400 år siden Peder Claussøn Friis døde, og Lindesnes avis fortalte om markeringene av dette på Vigeland. Initiativtakerne satte lys på en viktig aktør i utviklingen av norsk selvforståelse. Peder gav viktige bidrag til kunnskap om landet vårt, dets historie og egenart. Han satte også erfaring og eksperiment opp mot ren gjetning, tom spekulasjon og overtro, selv om han her nok står med ett ben i fortiden, og fremstår som en overgangsskikkelse.

Peder Claussøn Friis er kanskje mest kjent for oss i dag som Peder i svingen: Gustav Vigelands skulptur viser Peder som kaster gamle figurer på elva (sukk!): mange hadde kanskje sett på figurene som gudebilder. Og som kjent: «Du skal ikke ha andre guder enn meg!» I denne bølgen gikk nok mye kunst og historisk verdifullt materiale tapt. En artig historie knytter seg til hans sterke forsvar for det norske flatbrødet. Peder gikk ofte i rette med feilaktige beskrivelser av Norge, slik han så det, og var en sterk forsvarer av landet mot fordommer og mangelfulle kunnskaper i andre land.

I møter med dansker og andre utlendinger har Peder mange ganger fått høre at det stod dårlig til i Norge, og at heller ikke maten var til å skryte av. Særlig var det flatbrødet som ble omtalt i lite flatterende

vendinger. Denne kritikken ville Peder ikke vite av: «Mange spotte dette Land for dette Slags Brød. Dog er dette Brød ingenlunde at foracte, icke heller denne Maade oc Form at bage samme Brød.» Det norske flatbrødet blir en symbolsak. Kritikken rammet noe som tilhørte folket, den ble en kritikk av land og folk.

Ifølge Claussøn Friis kom de hellene som blir brukt til å lage flatbrød på, fra Hardanger. Det brødet som bakes skal være like tynt som et kålblad, og «jo tyndere baget jo bedre Brød». I baksten benytter man et tynt tresverd som flatbrødet vendes med på steinhellen. Når brødet er ferdig, stables det i høyden.

I sitt forsvar for denne spesielle norske kosten regnet Claussøn Friis opp fire gode argumenter for det norske flatbrødet: For det første smaker norsk bygg- og havremel mye bedre i flatbrød enn i annet brød, spesielt hvis det blir blandet ut med litt rugmel. For det andre er flatbrødet mye droyere og metter bedre enn andre sorter brød. For det tredje mugner ikke flatbrød slik som annet brød. For det fjerde smaker flatbrødet bedre jo lenger det ligger, og det «duger at forvare udi 15 eller 20 Aar, ja udi 40 Aar».

Claussøn Friis påstod at mange av kritikerne også glemte de vanskelige

klimatiske forholdene i Norge. I dette landet er det et sjansespill å dyrke korn. Kornet kan «hendruckne i overflødig Regn», og blir ofte ødelagt av kulde. Dessuten må landet importere mye korn. Under krig og dyrtid kan det være vanskelig å få tak i dette kornet. Innbyggerne i Norge sørger derfor for at de alltid har «et Aars Brødkost i Forraad i deres Huse av samme Fladbrød, opsat i høye Stabler oc tæt sammen presset».

Derfor er det gode grunner til å holde på flatbrødet. Det har reddet mang en nordmann fra sultedøden. Flatbrød er en del av den norske identiteten. I tillegg til den nasjonale stoltheten som ligger bak Peders forsvar for flatbrødet, er her også et sterkt element av faderlig omsorg for den menighet og det folk han representerte. Han kunne refse, men også vise omtanke og forståelse for vanlige folk og deres slit i hverdagen.

Peder Claussøn Friis' historie om det norske flatbrødet gikk sin seiersgang gjennom det meste av den historisk-topografiske litteraturen i det 17. og 18. århundre. Til slutt måtte utlendingene gi seg!

Basert på «Bilder av Norge - Natur og folkeliv», i boken Tankeliv i den lutherske stat, bind to i Norsk idehistorie.

MISJONSVINDUET

Menighetenes misjonsprosjekt:

JAPAN: Mikunoso menighet (NMS). Dagny og John Olav Straume er nå kommet hjem, men vi fortsetter å støtte menigheten.

EGYPT: Stefanusalliansens arbeid blant barna i søppelbyen Kairo.

TYRKIA: Stefanusalliansens arbeid i Antalya menighet.

MALI: Normisjons arbeid blant Malinkefolket.

Vær med i bønn for disse!

Be også for Lars Fredrik Tveiten som er i Sentralasia dette året og Inger Lise Bjørkelid sitt virke i Thailand

HJELP OSS Å HJELPE!

Av Johanna Engamo

Annen hver onsdag gjennom hele året deler Frelsesarmeen i Mandal ut mat til 40-50 stk. som har behov for litt hjelp i hverdagen. Heidi og Sverre Petter Alvsåker er offiserer på Frelsesarmeen, og de forteller at behovet øker når julen nærmer seg. «I fjor delte vi ut ca. 180 matesker til jul, så det er tydelig at mange som klarer seg greit gjennom året kjenner at det blir

vanskelig å komme seg gjennom julen. Det kan være mange årsaker til det, men det er nok liten tvil om at mange kjenner på et ekstra forventningspress i julen.»

Med reklamer og overskrifter som påvirker oss, er nok media med på å skape forventninger om at det skal være overflod av alt til jul. «Det kan kanskje være lett å

Cathrine Hammarstrøm Olsen er daglig leder på Blomsterverkstedet der juletreet er ferdig pyntet og klart til å fylles med julegaver!

stigmatisere og tro at det er bare én type mennesker som trenger hjelp i jula. Men sannheten er at alle mennesker kan ha det litt vanskelig i perioder. Man kan ha opplevd samlivsbrudd, ha mistet jobben eller det kan være forskjellige utenforliggende årsaker som gjør at man ett år eller flere trenger litt hjelp. Andre kommer igjen år etter år. Uansett er det veldig viktig for oss at terskelen for å be om hjelp er lav, hvem som helst kan spørre.»

Det er et eget søknadsskjema man må fylle ut for å bli registrert og få hjelp til julen. «Vi må vite hvor mange vi skal lage til, og hvor mye hver enkelt kasse skal inneholde. Det er også greit for oss å vite hvorfor søkeren trenger hjelp, så har vi en oversikt.» Fristen for å søke om er gått ut når På kirkebakken kommer i postkassen, men Heidi understreker at de gjør alt de kan for å hjelpe: «Skulle noen som trenger hjelp se dette og ikke vite om ordningen må de selvfølgelig komme innom og gi beskjed. Vi kan ikke garantere hvor mye de får, men vi hjelper alle som trenger så godt vi kan!»

Et viktig element i utdelingen er gavene. «På skjemaet skal man fylle ut navn og alder på barn, og hva de ønsker seg til jul.» forteller Sverre Petter. «Vi har et samarbeid med Blomsterverkstedet, de har et juletre stående i 2. etasje. Ved siden av treet henger det lapper der det står anonyme gaveønsker. Dit kan hvem som helst gå og ta med seg en lapp, gå ut og kjøpe gaveønsket på lappen og komme tilbake og legge gaven under juletreet. 11. desember får vi alle gavene som er lagt der, og de blir da fordelt ut slik at barna får julegaver de har ønsket seg.» Frelsesarmeen tar også imot andre julegaver, barnehager, skoleklasser og enkeltpersoner kommer ofte innom med noe de vil gi. «Vi kvalitetsjekker alltid pakkene. Vi må vite hva den enkelte får, at det er ordentlige ting og at det blir rettferdig fordelt innad i familiene.» Derfor er det trygt å gi!

Når jeg spør dem om hva som motiverer dem til å stå i det arbeidet de gjør, er Sverre Petter kjapp med svaret: «Når vi møter folk på utdelingsdagen og ser hvor glade og lettet de blir når de får mat og julegaver, ser takknemligheten i øynene deres og at skuldrene senkes mange hakk

fordi de vet at de nå kan lage jul for sine barn, da kommer tårene.» Han ser bort på kona og smiler; «Vi er jo litt letrørte begge to, bare å lese søknadene som kommer inn gjør noe med oss.» Heidi fortsetter:

«Vi er veldig glad når vi ser at mennesker svelger stoltheten og ber om hjelp, vi ønsker jo at alle som kjenner behovet skal spørre, vi er her for å hjelpe!

Vi er også veldig glade og takknemlige for alle som på en eller måte er med og bidrar i dette arbeidet, vi hadde ikke klart det uten frivillige! Noen baker julekaker og brød som vi kan levere ut, gavene er nevnt, mange er med og står ved julegrytene i dventstiden og enda flere putter noe oppi dem.»

«Ja, julegrytene er viktige!» supplerer Sverre Petter. «Hadde det ikke vært for dem hadde vi ikke kunnet gi ut noe som helst. Inntekten fra julegryten finansierer utdelingen gjennom hele året i tillegg til juleutdelingen og andre sosiale tiltak. Så alle små kroner som legges oppi der er med og bidrar til at noen får det litt bedre.»

Oppfordringen er dermed gitt. Du kan hjelpe!

Gå inn på frelsesarmeen.no/mandal og meld deg som grytevakt en time eller to i Gågata eller på senteret. Du trenger ikke snakke med noen når du står der, du skal bare passe på pengene og smile.

Gå innom Blomsterverkstedet, ta med deg en lapp, kjøp en julegave til et barn du ikke kjenner og legg den under juletreet.

Gå inn på Fretex og lever klær og ting som er fine og hele men som du ikke har bruk for lenger. De kan bli til nytte for andre.

Og når du går forbi en julegryte, legg en slant oppi. Eller vipps til nr. 78324.

Heidi og Sverre Petter Alvsåker er offiserer på Frelsesarmeen i Mandal.

Min salme

Even Lohne

Gjennom mange år har jeg vært så heldig å få synge i Mandal kirke ved flere forskjellige anledninger. Det som da ofte står som veldig viktig er hva jeg selv velger å bringe ut i kirkerommet i form av tekst og toner. Det gir et rom og ønske om å bringe frem et budskap som for meg ofte handler om tro og håp! Å stå fremme ved altertrappen å skue utover forsamlingen, med toner fra flygelet

og med mennesker som lytter av glede er en magisk følelse og berikelse. Det er da det kjennes som ekstra godt å kunne sette sitt eget preg på tekst og melodi med gjerne å fremheve enkelte linjer i salmen på sin egen personlige måte, som gjør at menneskene som lytter får en god forståelse av hva som bringes frem... Den danske teolog og biskop Hans Adolph Brorson, også kalt Julens salmedikter, skrev i 1732 salmen: *Mitt hjerte alltid vanker*, hele elleve vers som senere ble kortet ned da den ble omskrevet til norsk, der teksten i dag omtales som den sanne forkynnelse av julens store under. Denne salmen har for meg i voksen alder betydd enormt mye og jeg fremfører den så ofte jeg bare kan. Nå som adventstiden og julen igjen nærmer seg er det et enkelt valg for meg å nettopp velge *Mitt hjerte alltid vanker*.

Mitt hjerte alltid vanker av H. A. Brorson (1732)

*Mitt hjerte alltid vanker i Jesu føderom,
der samles mine tanker som i en hovedsum.
Der er min lengsel hjemme, der har min tro sin skatt;
jeg kan deg aldri glemme, velsignet julenatt!*

*Den mørke stall skal være mitt hjertes frydeslott,
der kan jeg daglig lære å glemme verdens spott.
Der kan med takk jeg finne hvori min ros består,
når Jesu krybbes minne meg rett til hjerte går.*

*Men under uten like, hvor kan jeg vel forstå
at Gud av himmerike i stallen ligge må!
At himlens fryd og ære, det levende Guds ord,
skal så foraktet være på denne arme jord!*

*Hvi skulle herresale ei smykket for deg stå?
Du hadde å befale alt hva du pekte på.
Hvi lot du deg ei svøpe i lyset som et bånd,
og jordens konger løpe å kysse på din hånd*

*Hvi lot du ei utspenne en himmel til ditt telt
og stjernefakler brenne, å store himmelhelt?
Hvi lot du frem ei lyne en mektig englevakt,
som deg i silkedyne så prektig burde lagt?*

*En spurv har dog sitt rede og sikre hvilebo,
en svale må ei bede om nattely og ro,
en løve vet sin hule hvor den kan hvile få –
skal da min Gud seg skjule i andres stall og strå?*

*Akk, kom, jeg opp vil lukke mitt hjerte og mitt sinn
og full av lengsel sukke: Kom, Jesus, dog herinn!
Det er ei fremmed bolig, du har den selv jo kjøpt,
så skal du blive trolig her i mitt hjerte svøpt.*

*Jeg gjerne palmegrene vil om din krybbe strø,
for deg, for deg alene jeg leve vil og dø.
Kom, la min sjel dog finne sin rette gledes stund,
at du er født herinne i hjertets dype grunn!*

SIDEN SIST

Glade barn dramatiserer bibelfortelling på Familiebaluba

Glimt fra kirkecaffen etter festgudstjenesten for reformasjonsjubileet

Gudstjenesteutvalget i Mandal arrangerte tur til Skjernøy etter gudstjenesten 12. november

TRE SKAL BLI TIL ÉN

Sammenslåing av de tre kommunene får også konsekvenser for den kirkelige organiseringen i Mandal, Lindesnes og Marnardal, med ett fellesråd for hele kommunen.

Av Steinar Moen

Alle er kjent med at Stortinget har bestemt at Mandal, Lindesnes og Marnardal kommuner skal slås sammen til nye Lindesnes kommune fra 2020. Det kanskje ikke alle er like klar over, er at dette får en parallell konsekvens for Den norske kirke.

I nye Lindesnes vil det bli fire sokn: Mandal, Holum, Lindesnes og Marnardal. Noen av soknets oppgaver er etter kirkeloven lagt til fellesrådet, blant annet arbeidsgiveransvar og arbeidsplasser for de ansatte, drift og vedlikehold av kirkene, gravferdsvirksomhet inkludert drift og vedlikehold av gravplassene, og økonomiforvaltningen som følger av dette. Disse oppgavene skal fra 2020 ivaretas av Lindesnes kirkelige fellesråd for alle de fire soknene.

Det kirkelige arbeidet i det enkelte sokn, og oppgavene og ansvaret til menighetsrådene blir i utgangspunktet ikke berørt av omleggingen, det er de administrative funksjonene som skal samordnes.

For å forberede sammenslåingen slik at det nye fellesrådet kan være operativt fra 01.01.2020, er det valgt et interimsstyre med medlemmer fra alle tre (gamle) fellesråd iht. bestemmelsene i kirkeloven, kalt kirkelig fellesnemnd.

Fellesnemnda består av to medlemmer fra hvert sted, samt prosten og en kommunal representant (alfabetisk):

Roger Greibesland, Marnardal
Per Ragnar Haraldstad, oppnevnt av biskopen
Marry Kleiven, Lindesnes
Kari Roksvold Lindland, Mandal
Ragnvald Madland, Mandal – leder
Ståle Ryste, Lindesnes – nestleder
Terje Arild Valborgland, Marnardal
Christoffer Westermoen, oppnevnt av kommunal fellesnemnd

Fra venstre: nestleder Ståle Ryste, prosjektleder Steinar Moen og leder Ragnvald Madland.

For å forberede saker til fellesnemnda, og til å bidra til framdriften i arbeidet, har fellesnemnda tilsatt Steinar Moen som prosjektleder i 25% stilling.

Møteplan, protokoll fra møtene i nemnda og en del sentrale dokumenter (blant annet mandat, og kontaktopplysninger til medlemmer og varamedlemmer i fellesnemnda) finnes på fellesnemndas nettside: <http://www.mandal.kirken.no/> Lindesnes-kirkelige-fellesnemnd.

Der kan du følge med på hvilke saker som fellesnemnda behandler. Møtene i fellesnemnda er åpne, på samme måte som møtene i fellesrådet, med mindre nemnda velger å lukke møtet i spesielle saker.

Har du spørsmål til arbeidet i fellesnemnda, kan du rette dem til prosjektleder på e-post: som@mandal.kirken.no eller til leder/nestleder.

HAR DU LYST TIL Å VÆRE MED PÅ DUGNAD?

Vi skal snart i gang med å gjøre Store Elvegata 33 om til nytt menighetshus, nytt kirkesenter – **Kirkens Hus** om du vil. Hva navnet blir vil tiden vise, men at det blir et godt sted for de ansatte og hele menigheten er vi sikre på. Vi ønsker oss at mange melder seg til tjeneste, slik at diverse oppgaver kan bli utført på dugnad og spare oss for ekstra utgifter. I første omgang er det mye rivning og tømning i de to etasjene i Store Elvegata 33, og etter hvert blir det andre oppgaver.

Har du tid og lyst til å være med på små eller store dugnadsoppdrag på nyåret kan du sende en mail til dls@mandal.kirken.no og melde deg til tjeneste. Dette blir gøy!

I mailen er det fint om du skriver ditt for- og etternavn, mobilnummer, mailadresse, om du er ledig på dagtid og/eller kveldstid og eventuelt om du har spesielle kvalifikasjoner.

'Husk nåderike Jesus, jeg er din reises årsak'

Disippelen Johannes beskriver julens mysterium med disse ordene:

«Det sanne lys, som lyser for hvert menneske, kom nå til verden.» Vi kaller julens store hendelse for inkarnasjonen, at Gud ble menneske, født som en av oss i en stall.

«Den som har sett meg, har sett Far.» Dette er større enn tanken vår kan fatte. Kirkefader Tertullian sier

derfor om dette ufattelige som vi nå skal feire at «dette er så utrolig at det må være sant.»

Hva var det som «det sanne lys» viste? Ordet fotografere er sammensatt av de to greske ordene «lys» og «skrive». Direkte oversatt betyr det «å skrive med lys». Jesus fotograferte Gud. Han tegner et sant bilde av hvordan Gud er. Det som ikke var mulig tidligere, å se Gud, ble nå mulig. Jesus sier om seg selv: «Den som har sett meg, har sett Far.»

Johannes skriver derfor i sitt evangelium og i sine brev om det han har sett og hørt. Han så hvordan Jesus møtte mennesker med verdighet. Hvordan han førte de som var utenfor fellesskapet inn i fellesskapet. De som kom med skyld, ble tilgitt og satt fri. De som manglet håp, fikk håpet tilbake. De som manglet mening, gav han mening med livet. Det var det de kunne se med egne øyne. De så at Guds navn er barmhjertighet.

En kvinne ble en gang spurt: «Hva var det som kjennetegnet Jesus?» Hun svarte: «Han snudde aldri ansiktet sitt bort fra noe menneske.»

Julens budskap gir oss bilde av Gud, men det sier også noe mer. I Mozarts Requiem synger koret «Husk nåderike Jesus (pie Jesu), jeg er din reises årsak.» Det var altså menneskenes frelse som var grunnen til at Han som var i begynnelsen hos Gud, la ut på reisen ned til oss her på jorden. Til hyrdene på Betlehemsmarken sier engelen derfor: «I dag er det født dere en frelser i Davids by. Han er Messias, Herren.» Jesus kom ikke bare for å gi oss et bilde av Gud. Han kom for å frelse.

I dette året har vi markert at det er fem hundre år siden reformasjonen startet. Et av reformasjonens kjerneord er ordene «troen alene». Det er ved troen på Jesus at Gud tilbyr oss sin frelse. Ikke ved vår egen innsats. Jesus utfordrer oss til å respondere på at han kom til jorden. Sagt med Johannes sin versjon av juleevangeliet:

*Men alle som tok imot ham,
dem ga han rett til å bli Guds barn,
de som tror på hans navn.*

Med ønske om en velsignet julehøytid.

*Stein Reinertsen
Biskop i Agder og Telemark*

JUBILEUMSGAVER I MANDAL OG HOLUM MENIGHETER

De som deler ut gaver og blomster til jublanter får av og til spørsmål om dette, og diakoniutvalgene ønsker derfor å gi en orientering.

I Mandal deles det ut gaver til de som fyller 75 år og blomster til de som fyller 90 år. I Holum får jublanter en hilsen på 80, 85, 90 årsdagen og videre hvert år etter fylte 90.

Diakoniutvalgene har ansvar for dette i begge menighetene, og hilsningene gis til de som er medlemmer av Den norske

kirke. Menighetene ønsker å gi en oppmuntring og en hilsen til de som jubilerer, og tilbakemeldingene er stort sett svært positive. Det lille besøket fører mange ganger til gode samtaler mellom jublant og gratulant, og diakoniutvalgene ønsker å fortsette med denne tradisjonen.

*Holum diakoniutvalg
Mandal diakoniutvalg*

Årets julekunstner

Lars Roger Furnes (f. 1948 i Ålesund) er forfatter med ni utgitte bøker på blant annet Cappelen, Solum og Det norske Samlaget. Samtlige bøker er innkjøpt av Norsk Kulturråd. Sin utdanning som billedkunstner har han fra de statlige kunstakademier i henholdsvis Berlin, Paris og Oslo, til sammen åtte år.

Furnes har holdt et 60-talls separatutstillinger i inn og utland, blant annet en stor fredsutstilling i Paris i 1982 «Exposition pour la Paix» som vakte stor oppmerksomhet. Han har mottatt flere priser og stipender, blant andre den franske statskunstnerstipend og han er tildelt flere opphold på Fritz Thaulows atelier i Paris.

Lars Roger Furnes debuterte på Statens Høstutstilling i 1982 og er innkjøpt og representert i en rekke offentlige samlinger. I 2018 fyller Lars Roger Furnes 70 år, og dette markeres med separatutstilling i Galleri Bi-Z og en nytgivelse av samlede dikt.

Siden Lars Roger Furnes også er tekstforfatter og komponist, vil 70-års jubileet også markeres med konsert i Buen kulturhus, der Furnes sine komposisjoner fremføres av kjente musikere. Lars Roger Furnes har bodd i Mandal siden 1993, og vi er veldig glad for at han ga oss tillatelse til å trykke hans bilder på forsiden og baksiden av årets julenummer.

Kort glimt av havet før det blir ekko

La havets ekko fortelle
fisk fra radaren båtene
at de loddes ut
til å bli vinnere
av trekningen mellom lotto
og internasjonal rulett

Her kommer mine to
kvikksølv gutter syngende
at pus maler bilder av en hval

Havet slår i atelieret
med siste sporden
og bølgen svelger seg selv.

Fra Sender i blått regn (Solum Forlag, 1989)

Blomster hjerte galakse

Hvem kjenner blomstenes hjerte
og nikkende galakse i pollengriflens støv

Fuglen som morset på vinduet ditt en kveld
nebbet spørrende blekt i ditt navnløse mørke

Blomster med tusen tonemønstre smilende
hvem hører deres spinkle bladgrønt
når de vender den kommende natts klorofyll
mot kveld

Fra Sender i blått regn (Solum Forlag, 1989)

Sommarens ville vekstar

Om diktet: I sommer plukket min kone Tone en bukett ville blomster til meg. Jeg ble så betatt at jeg skrev diktet *Sommarens ville vekstar*. Det handler om å gripe øyeblikket og se skjønnheten og mangfoldet i Vår Herres natur.

Over vår bugnande hage
Vil eg verkeleg ikkje klage,
Sjølv om her er altfor mykje av alt;-
Når mangfaldet det skal vera smalt

Vekstar, dei store og små,
Let eg inderleg vel berre stå.
Deira ville, vakre nektar-klangar,
Veit eg sikkert biene fangar.

«Sjå!, - vi vil óg vera til»,
Nynnast her, - med lave, vakre smil.
Ville blommar minner så om sommar,
Samt om det som pryddplantar rommar.

Eg er glad i løvetann:
Dei har sigrar over mang ein mann,
Med sitt: «Saman er vi aller sterkast»,
Symbol-syng dei fint sommarens mast.

Blomar; - stjernehimmel mot dag;-
Strødd ut av Guds Hand; - vekstar i lag,
Syner oss at augneblinken er til;-
Og kan gripast, - om vi berre vil

Lars Roger Furnes, 2017.

Kirkesenteret i Mandal

Sokneprestkontoret/menighetsrådene
Kirkevergen/Mandal Kirkelige
Fellesråd, Mandal prosti

Post: Postboks 210, 4503 Mandal
Besøk: Marnaveien 20
Mandag - fredag kl. 10.00 - 14.00
25. juni - 13. august kl. 10.00-12.00

Telefon: 38 27 28 70
post@mandal.kirken.no
www.mandal.kirken.no

Menighetskonsulent
Johanna Engamo
je@mandal.kirken.no > 38 26 25 88

Kirkeverge
Øystein Ramstad
ofr@mandal.kirken.no > 907 97 670

Konsulent
Tanja Sævik Husby
tsh@mandal.kirken.no > 38 26 25 89

Kirkegårdene
Einar Sørensen
es@mandal.kirken.no > 958 56 820
Torbjørn Kloster
tk@mandal.kirken.no > 402 37 089

Leder Mandal menighetsråd
Anne Marie Telhaug Winsnes
411 27 229

Leder Holum menighetsråd
John Kittelstad > 952 90 656

Leder Mandal Kirkelige Fellesråd
Ragnvald Madland > 901 10 064

Mandal kirke, Sakristi: 38 26 15 18

Kirketjener
Tor-Magne Stoveland > 915 72 516
tms@mandal.kirken.no

Holum kirke, kirketjener
Marit Røiseland > 38 26 74 28

Harkmark kirke, kontaktperson
Einar Sørensen
es@mandal.kirken.no > 958 56 820

Skjernøy kapell, kirketjener/klokker
Turnus

Prost
Per Ragnar Haraldstad
prh@mandal.kirken.no > 951 08 788

Sokneprest Holum
Jan Helge Kristensen
jhk@mandal.kirken.no > 450 30 655

Sokneprest Mandal
Eva Marie Jansvik
emj@mandal.kirken.no > 980 81 075

Vakthavende prest Vest-Agder
954 92 963
Hverdager kl. 17.00 - 08.00
Helg kl. 00.00 - 24.00

Prostiprest
Helene Lohne Kristensen
helenelohnekristensen@gmail.com
911 52 783

Kantor
Tormod Lindland
tl@mandal.kirken.no > 909 25 943

Kantor
Britt Turid Madsen
btm@mandal.kirken.no > 976 93 826

Trosopplæring

Undervisningsleder
Oddveig F. Olsson
ofo@mandal.kirken.no > 926 07 913

Menighetspedagog
Lotte Ploug Aalvik
lpa@mandal.kirken.no > 922 32 901

På kirkebakken

Utgivere: Menighetsrådene
i Mandal og Holum
Postboks 210, 4503 Mandal
Bankgiro: 3040 07 10852

Redaktør: Johanna Engamo

Redaksjonskomité
Øyvind Braadland
Eva Marie Jansvik
Johanna Engamo

**Redaksjonen trenger flere
medarbeidere! Ta kontakt med
redaktør om du liker å skrive og har
lyst på en oppgave i redaksjonen!**

Kontakt
je@mandal.kirken.no
Tel. 900 80 229

Har du bidrag til bladet?
Kontakt redaksjonen

Forside og bakside:
Malerier av Lars Roger Furnes

Design og trykk:
Bjorvand & co AS

Neste utgave: 31. januar
Innløsing: 8. januar

Kirkelige handlinger

Døpte i Mandal
Hermine Aanensen
William Svaba Ihme
Marina Liv Gaioso Svaba
Jannicke Marie Köster-Erland
Ada Faye Sør-Reime
Frida Masson
Oskar Masson
Marie Masson
Isak Imeland Kylland
Zelda Bjerland Nilsen
Birk Seyffarth-Fuglestveit
Mathilde Hestås Tofte
Noah Midling Tronstad
Daniel Ardiles Tronstad
Sara Haugdal

Døpte i Holum:
Olivia Hangaard
Victor Hægeland Lindland

Døpt på Skjernøy:
Nora Marie Irslinger

Gaver til bladet

Kr. 200: M. O. Sveindal, B. K. K.,
R. Slettan, E. M. Kalvik
Kr. 250: G. R. R. Nordstrand
Kr. 300: S. Larsen, R. M. K.

Døde i Mandal
Svein Olaf Johannessen (f. 1945)
Aksel Eugen Andersen (f. 1923)
Aslaug Åse Thuen (f. 1927)
Bjørn Aage Johanson (f. 1940)
Karen Haaland (f. 1928)
Odd Olaf Lie (f. 1961)
Otto Normann Hansen (f. 1945)
Signe Borghild Larsen (f. 1930)
Oddvar Tofte (f. 1929)
Olav Førsund (f. 1934)
Berit Isaachsen Støle (f. 1941)

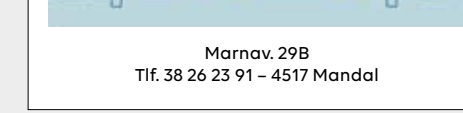
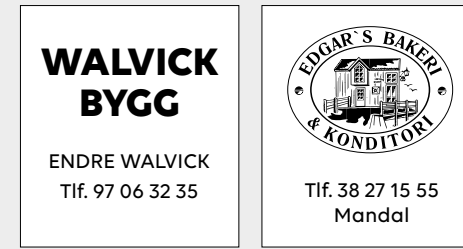
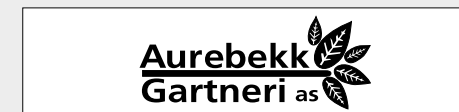
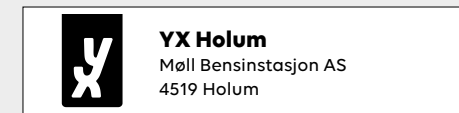
Døde i Holum
Øyvind Johnsen (f. 1947)

Besøk vår

BRUKT-BUTIKK.no
Bryggegt. 10 (v/ Politistasjonen)

Vi henter og bringer!
Ring 993 742 54 / 489 97 548

**Vi trenger stadig påfyll av varer for
videresalg! Kontakt oss i butikkens
åpningstider, tlf. 403 11 310.
«Venner av Kirkens Hus Mandal»**

**Kurs / møter / selskapsarrangement / minnestund etter begravelse
- i samarbeid med menighetshuset**

EiendomsMegler 1

Store Elvegata 11B, 4514 Mandal
Tlf. 38 26 77 10
www.eiendomsmegler1.no

REGNSKAP SØR AS

Regnskapsføring for primærnæringer og annen næringsvirksomhet samt organisasjoner og menigheter.

Gustav Vigelandsvuei 39, 4514 Mandal
Tlf. 38 26 44 33 - Faks: 38 26 46 98
E-post: post@regnskapsor.no

GRAVMONUMENTER SKIFER & GRANITT

- Nye monumenter
- Tilskjært på mål
- Navnetilføyelser
- Skiferfliser
- Oppussing, omsliping
- Bruddskifer

Sørlands STEIN a.s

Vigeland - 4520 Sør-Audnedal Tlf.: 38 25 64 00
Fax: 38 25 78 60 post@sorlandsstein.no
www.sorlandsstein.no

LANDES BEGRAVELSESBYRÅ

MANDAL

INGEN EIER ANDRES SORG

VAKTTELEFON HELE DØGNET

900 98 006

HALSEVEIEN 1, 4517 MANDAL - WWW.LANDES.NO - F/ LANDESBEGRAVELSESBYRÅ

Tlf. 38 27 23 00

ÅPNINGSTIDER
Man - fre: 07.30-16.00 / Tors: 07.30-19.00 / Lør: 10.00-14.00

SOLSKJERMING FOR NÆRINGSBYGG

KOOLSHADE

SPECIAL PRODUKTER SØR

STOPP VARMEN - BEHOLD UTSIKTEN!

38 01 55 94 - www.spesialprodukter.no

Vi kan tilby selskapslokale for inntil 45 pers. Bryllup/konfirmasjoner/bursdager/blåture med aktiviteter.

UTKJØRING AV KOLDTBORD, SNITTER OG KAKER

Har overnatting.
Tlf. 38 28 69 75 / mob. 975 69 121
information@hogestveitnaturcamp.no
www.hogestveitnaturcamp.no

EIKAAS

BAKERI, DAGLIGVARE OG BENSINSTASJON
ÅPENT FRA FØR HANEN GALER TIL KL. 23.00
ALLE DAGER

BRG

www.brgruppen.no

Søgne og Songdalen Begravelsesbyrå

Tlf. 38 05 01 35 - hele døgnet
Innehaver: Kjell Dahl

Håland utstyr as

Gardiner, Sengetøy, Interjör Tekstiler
Torvet i Mandal - tlf.: 38 26 26 55

DØGNVAKT/SENTRALBORD
38 27 13 90

JØLSTAD
begravelsesbyrå - Mandal

Åse Gulbrandsen
Tlf. 97 88 88 11 (24 timer)

www.jolstad.no
Begravelsesbyråkjeden Jølstad

MAGNUS JENSSEN

Johnstonsgt. 22 - Mandal. Tlf. 38 26 31 12

Kontorsenteret as.

Torjusheigata 4, 4501 Mandal Tlf. 38 26 35 50

VIGELAND TRANSPORT AS
Mikkelsmyrveien, 4515 Mandal

Støpte produkter i toppklasse.
Høy teknologi og solid fagkunnskap!

Støperiveien 13, 4517 Mandal • Tlf. 38 27 84 84
post@mandalcastings.no • mandalcastings.no

Tidligere Dekk 1

Avd. Mandal, tlf. 38 26 65 55

Sommerkroveien 9,
Postboks 1476, Skinsnes, 4505 Mandal

Systeminnredning

www.ghv.no • 38 01 55 90

Kvalitet og trygghet gjennom 40 år!

- Gulv - Himling - Vegg
- Spesialinnredning
- Akustisk regulering
- Foldevegg
- Teleskoptribune
- Solskjerming
- Fasadearkitektur

VELKOMMEN TIL KIRKE

MANDAL KIRKE

Søndag 10. desember kl. 11.00

2. søndag i advent
Gudstjeneste. Eva Marie Jansvik, Tormod Lindland.

Søndag 10. desember kl. 18.00

Julekonsert.
Lokale kor og elever fra kulturskolen.
Kollekt til Haydom.

Onsdag 13. desember kl. 19.30

Konsert.
Kilden Vokalensemble.
Entré.

Søndag 17. desember kl. 11.00

3. søndag i advent
Gudstjeneste. Jan Helge Kristensen, Jan Erik Tallaksen. Nattverd.
Takkoffer til menighetens arbeid.

Søndag 17. desember kl. 19.00

«Lys i mørketid»
Julekonsert med Mandal Kantori og musikere.
Entré.

Søndag 24. desember kl. 14.30

Julaften
Familiegudstjeneste.
Eva Marie Jansvik, Tormod Lindland. Mandal barnegospel og Soul Children.
Takkoffer til Mandal søndagskoler og misjonsprosjektet Stefanusbarna.

Søndag 24. desember kl. 16.00

Julaften
Familiegudstjeneste.
Per Ragnar Haraldstad, Tormod Lindland.
Sang av ungdomskoret Choral.
Takkoffer til Kirkens Nødhjelp.

Mandag 25. desember kl. 12.00
Juledag

Høytidsgudstjeneste.
Eva Marie Jansvik, Tormod

Lindland. Mandal Kantori, messingblåsere.
Takkoffer til Sjømannskirken.

Søndag 31. desember kl. 18.00

Nyttårsaftnen
Gudstjeneste. Eva Marie Jansvik, Tormod Lindland.
Takkoffer til nytt kirkesenter i Mandal.

Mandag 1. januar kl. 12.00

Nyttårsdag
Gudstjeneste. Per Ragnar Haraldstad, Margrethe Lans Syvertsen.

Søndag 7. januar kl. 11.00

Kristi Åpenbaringsdag
Gudstjeneste. Jan Helge Kristensen, Margrethe Lans Syvertsen.
Helligtrekonger.

Søndag 14. januar kl. 11.00

2. søndag i åpenbaringstiden
Gudstjeneste. Eva Marie Jansvik, Tormod Lindland.
Konfirmantpresentasjon.

Søndag 21. januar kl. 11.00

3. søndag i åpenbaringstiden
Gudstjeneste. Eva Marie Jansvik, Tormod Lindland

Søndag 28. januar kl. 11.00

Såmannssøndag
Gudstjeneste. Eva Marie Jansvik, Tormod Lindland.
Bibeldagen.
Takkoffer til Bibelselskapet.

HOLUM KIRKE

Tirsdag 19. desember kl. 19.00
Julekonsert.
Lene Mari Tørresen med band.
Kollekt.

Søndag 24. desember kl. 16.00

Julaften
Familiegudstjeneste.
Jan Helge Kristensen, Margrethe Lans Syvertsen.
Takkoffer til misjonsprosjektet Stefanusalliansen.

Mandag 25. desember kl. 12.00

Juledag
Høytidsgudstjeneste.
Per Ragnar Haraldstad, Margrethe Lans Syvertsen.
Takkoffer til menigheten.

Søndag 31. desember kl. 23.00

Nyttårsaftnen
Gudstjeneste. Jan Helge Kristensen, Margrethe Lans Syvertsen. Nattverd.
Takkoffer til Holum KrUF.

Søndag 14. januar kl. 17.00

2. søndag i åpenbaringstiden
Gudstjeneste på Holum bedehus. Jan Helge Kristensen.

Søndag 28. januar kl. 11.00

Såmannssøndag
Gudstjeneste. Nils Holbek Feed, Britt Turid Madsen

SKJERNØY KAPELL

Søndag 24. desember kl. 14.30

Julaften
Familiegudstjeneste.
Jan Helge Kristensen, Lotte Ploug Aalvik.
Takkoffer til Søndagsskolen.

Tirsdag 26. desember kl. 11.00

2. juledag
Høytidsgudstjeneste.
Eva Marie Jansvik, Margrethe Lans Syvertsen.
Takkoffer til Sjømannskirken.

Søndag 21. januar kl. 11.00

3. søndag i åpenbaringstiden
Gudstjeneste. Jan Helge Kristensen, Britt Turid Madsen.
Konfirmantpresentasjon.
Takkoffer til Menighetsfakultetet.

HARKMARK KIRKE

Torsdag 14. desember kl. 19.00
Julekonsert med Harkmark blandakor og Holum brass.

Søndag 24. desember kl. 16.00

Julaften
Familiegudstjeneste.
Eva Marie Jansvik.
Takkoffer til Kirkens Nødhjelp.

Tirsdag 26. desember kl. 11.00

2. juledag
Høytidsgudstjeneste.
Per Ragnar Haraldstad, Tormod Lindland.
Takkoffer til Sjømannskirken.

Søndag 14. januar kl. 11.00

2. søndag i åpenbaringstiden
Gudstjeneste.
Jan Helge Kristensen.
Takkoffer til trosopplæringen.

GUDSTJENESTE SMS

Send «SMS-gudstjeneste, 'ditt navn', 'ønsket kirke'» til 900 80 229

TUSEN TAKK!

Takk til alle dere som trofast gir gaver til bladet. Det dere gir gjør at vi fremdeles kan gi ut seks blader i året. Vi er rett og slett avhengig av gaver. Derfor vil vi oppfordre deg til å gi litt til bladet. Ditt bidrag er kjærkomment!

Bruk kontonummer: 3040 07 10852

Merk med «Gave til bladet».

Hvis ikke annet er oppgitt trykkes navn og beløp i neste nummer av På kirkebakken.

